

Thuis is het knus, maar vrouwen moeten naar buiten, zegt **Elisabeth Kool**.

Vrouwen zijn nog veel te schaapachtig

Heeft u het pamflet ondertekend? Meer vrouwen aan de top, zo werd (Forum, 28 november) gevraagd aan het nieuwe kabinet. Of dacht u: waarom is dat nodig? Dat sommige vrouwen de top ambiëren, betekent toch niet dat vrouwen er speciaal geschikt voor zijn? Als je zo naar ze kijkt, op straat en in de statistieken, zijn vrouwen dan niet gewoon te schaapachtig om grote uitdagingen aan te gaan?

Inderdaad is het bijvoorbeeld wel opmerkelijk dat sinds de opkomst van de zorgvaders, de kindwagens een stuk handzamer zijn geworden en voorzien van technische snufjes. Vrouwen modderen aan met onhandige spullen en kijken niet verder dan hun neus lang is, blijktbaar.

Qua suf schapengedrag moet ik de hand in eigen boezem steken. Een tijd geleden was er in *Trouw* een maatschappelijk debat over het gebruik van embryo's in de geneeskunde. Je zou toch zeggen dat dat op zijn minst ook vrouwen aangaat, maar de stukken gingen geheel langs mij heen. Tot in de achtste bijdrage aan de reeks, een nota bene mannelijke auteur aankaartte dat vrouwen zelf misschien geen zin hadden om embryo's te produceren.

Wakker geschud ging ik tellen hoeveel vrouwelijke auteurs er aan het debat hadden meegedaan, met resultaat nul. Ik realiseerde me dat er onder mijn onoplettend oog een stel mannen aan het discussiëren was over de vrouw als embryoleverancier en dat vrouwen niet meededen.

Ook in de aanloop naar de verkiezingen van vorige week waren er op de buis regelmatig louter mannelijke deskundigen uitgenodigd. Bij de aankondiging van het verkiezingsprogramma *De stem uit de sportkantine* deed de VPRO er niet moeilijk over: 'Als we voor het gemak even de helft van de bevolking vergeten vormt een voetbalteam een geschikte dwarsdoorsnede van de samenleving.'

Het 'vergeten' van de helft van de bevolking is van oudsher zo gewoon dat ik er ook zelf, als vrouw, toe neig. Bijvoorbeeld toen in 2005 het referendum over de Grondwet in Irak dagelijks nieuws was, stond in *de Volkskrant* een keer een foto van Iraakse vrouwen met spandoeken. Zij demonstreerden tegen de ontwerp-grondwet 'omdat deze vrouwen minder rechten geeft dan zij bezaten onder het bewind van Saddam Hussein', zo luidde het onderschrift. Voor de rest werd mijn nieuwsgierigheid naar het hoe en waarom van de demonstratie niet bevredigd. Pas toen ik de foto zag, realiseerde ik me dat ik tot dan toe niks had ge-

lezen over de positie van vrouwen. Ik ging weer eens tellen, deze keer digitaal: op een totaal van 2373 stukken met in de titel 'Irak', waren er drie die speciaal daarover gingen. In al het nieuws over de democratische verdeling van de macht in Irak waren vrouwen een voetnoot.

Dat vrouwen over het hoofd worden gezien heeft gevolgen. Omdat het embryodebat ging over 'ethiek' en aldus vanuit een mannelijk abstract perspectief werd gevoerd, voelde ik me niet betrokken en werd er een logische en praktische oplossing gemist: het principe van 'baas in eigen buik'.

Een ander gevolg is dat aan specifieke problemen van vrouwen soms geen aandacht wordt gegeven. In een reportage van *Netwerk* afgelopen zomer kwam aan de orde dat een miljoen vrouwen na hun bevalling blijvende bekkenbodemp Problemen houden, die leiden tot pijn, incontinentie en operaties, waarvan een deel herhaaldelijke malen omdat de

Vrouwen modderen maar wat aan met onhandige spullen

klachten op de lange termijn terugkomen. Opvallend is dat vrouwen er uit schaamte met elkaar niet over praten. Maar bij de dokter worden ze van het kastje naar de muur gestuurd. Ondanks de omvang van het probleem, een miljoen vrouwen hebben er last van, wordt geen geld beschikbaar gesteld voor onderzoek gericht op verbetering van bevalingstechnieken en behandeling van bekkenbodempklachten.

Iets dergelijks komt ook naar voren in een reportage in *Intermedi-air* over de groeiende weerstand tegen de pil. Een deskundige meldt dat de medische wereld de meer subjectieve klachten van vrouwen te eenvoudig heeft weggevuifd. 'Terwijl de geneeskunde in de tussentijd enorme vooruitgang heeft gemaakt, zitten we op het gebied van anticonceptie nog steeds met een concept van vijftig jaar oud. Onbegrijpelijk dat er nooit iets is ontwikkeld dat de hormoonhuishouding van de vrouw intact laat.'

Begin november was er een themaweekend in debatcentrum De Balie in Amsterdam over het gelijkheidsideaal. Maar sekseongelijkheid in de verdeling van maatschappelijke macht was daarbij geen apart aandachtspunt in de programmering of in het bijbehorende boek *Gelijk*.

Zie verder pagina 2